

A NEW COURSE IN READING PALI

Bài 5.1

Đoạn kinh 1 (AN)

“Jāneyya nu kho, bho Gotama, asappuriso asappurisaṃ — ‘asappuriso ayaṃ bhavan’”ti?

“Aṭṭhānaṃ kho etaṃ, brāhmaṇa, anavakāso yaṃ asappuriso asappurisaṃ jāneyya — ‘asappuriso ayaṃ bhavan’”ti.

“Jāneyya pana, bho Gotama, asappuriso sappurisaṃ — ‘Sappuriso ayaṃ bhavan’”ti?

“Etaṃ pi kho, brāhmaṇa, aṭṭhānaṃ anavakāso yaṃ asappuriso sappurisaṃ jāneyya — ‘sappuriso ayaṃ bhavan’”ti.

“Jāneyya nu kho, bho Gotama, sappuriso sappurisaṃ — ‘sappuriso ayaṃ bhavan’”ti?

“Thānaṃ kho etaṃ, brāhmaṇa, vijjati yaṃ sappuriso sappurisaṃ jāneyya — ‘sappuriso ayaṃ bhavan’”ti.

“Jāneyya pana, bho Gotama, sappuriso asappurisaṃ — ‘asappuriso ayaṃ bhavan’”ti?

“Etaṃ pi kho, brāhmaṇa, thānaṃ vijjati yaṃ sappuriso asappurisaṃ jāneyya — ‘asappuriso ayaṃ bhavan’”ti.

Từ vựng đoạn kinh 1

STT	Từ Pāli	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1.	Jānāti	Biết, nhận thấy	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
2.	Nu	Thế thì, bây giờ	Phụ
3.	Kho	Quả thực, đúng thực	Phụ
4.	Bho	Thưa Ngài	Kính ngữ
5.	Gotamo	Gotama	Tên riêng
6.	Sappuriso	Chân nhân, thiện nhân	Danh, nam
7.	Ayaṃ/Imaṃ	Cái này, người này	Đại từ nhân xưng/chỉ định
8.	Bhavaṃ	Người	Danh, trung
9.	Iti	Kí hiệu trích dẫn	Phụ
10.	Thānaṃ	Chỗ, không gian	Danh, trung
11.	Etaṃ/eso	Cái này, người này	Đại từ nhân xưng/chỉ định
12.	Brāhmaṇo	Bà La Môn	Danh, nam
13.	Avakāso	Cơ hội, khả năng	Danh, nam
14.	Pana	Và/nhưng/hoặc	Phụ

STT	Từ Pāli	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
15.	Pi	Và	Phụ
16.	Thānaṃ	Vị trí/lý do/nguyên nhân	Danh, trung
17.	Vijjati	Được thấy, tồn tại, xảy ra	Động, bị động, hiện tại, mô tả

Ngữ pháp đoạn kinh 1

STT	Điểm ngữ Pháp	Tổng quát	Đoạn kinh số 1
1	Đại từ quan hệ	Đại từ quan hệ không những có thể chỉ đến một từ, một cụm từ, mà còn có thể chỉ đến cả một mệnh đề	yaṃ asappuriso asappurisaṃ jāneyya — 'asappuriso yaṃ bhavaṇ'ti

Đoạn kinh 2 (MN)

Yo hi koci manussesu, gorakkhaṃ upajīvati.
evaṃ Vāsetṭha jānāhi, kassako so na brāhmaṇo.

Yo hi koci manussesu, puthusippena jīvati.
evaṃ Vāsetṭha jānāhi, sippiko so na brāhmaṇo.

Yo hi koci manussesu, vohāraṃ upajīvati.
evaṃ Vāsetṭha jānāhi, vāṇijo so na brāhmaṇo.

Yo hi koci manussesu, parapessena jīvati.
evaṃ Vāsetṭha jānāhi, pessiko so na brāhmaṇo.

Yo hi koci manussesu, adinnaṃ upajīvati.
evaṃ Vāsetṭha jānāhi, coro eso na brāhmaṇo.

Yo hi koci manussesu, issatthaṃ upajīvati.
evaṃ Vāsetṭha jānāhi, yodhājīvo na brāhmaṇo.

Yo hi koci manussesu, porohiccena jīvati.
evaṃ Vāsetṭha jānāhi, yājako so na brāhmaṇo.

Yo hi koci manussesu, gāmaṃ ratṭhañca bhuñjati.
evaṃ Vāsetṭha jānāhi, rājā eso na brāhmaṇo.

Na cāhaṃ brāhmaṇaṃ brūmi, yonijaṃ mattisambhavaṃ.
Bhovādi nāma so hoti, sace hoti sakiñcano.

Akiñcanaṃ anādānaṃ, tamahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.
Sabbasaṃyojanaṃ chetvā, yo ve na paritassati.
Saṅgātigaṃ viṣaṃyuttaṃ, taṃ ahaṃ brūmi brāhmaṇaṃ.

Từ vựng đoạn kinh 2

STT	Từ Pāli	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1.	Yo	Người mà, cái mà	Đại từ quan hệ
2.	Hi	Quả thực, bởi vì	Phụ
3.	Koci	Người nào đó	Đại từ phiếm định
4.	Manusso	Con người	Danh, nam
5.	Gorakkhā	Việc giữ bò, nghề giữ bò	Danh, nữ
6.	Upajīvati	Sống nhờ, sinh sống bằng	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
7.	Evam	Như thế, như vậy	Phụ
8.	Vāsetṭho	Vāsetṭha	Tên riêng
9.	Jānāti	Biết	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
10.	Kassako	Nông dân	Danh, nam
11.	So/taṃ	Người ấy, việc ấy	Đại từ nhân xưng/chỉ định
12.	Na	Không	Phụ
13.	Brāhmaṇo	Bà La Môn	Danh, nam
14.	Puthu	Đa dạng	Tính
15.	Sippaṃ	Nghề thủ công	Danh, trung
16.	Jīvati	Sống	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
17.	Sippiko	Nghề nhân, thợ thủ công	Danh, nam
18.	Vohāro	Thương mại, buôn bán	Danh, nam
19.	Vāṇijo	Thương nhân	Danh, nam
20.	Parapessaṃ	Việc phục vụ người khác	Danh, trung
21.	Pessiko	Người hầu	Danh, nam
22.	Dinnaṃ	Cái được cho	Danh, trung
23.	Coro	Kẻ trộm	Danh, nam
24.	Etaṃ/eso	Người đó, cái đó	Đại từ nhân xưng/chỉ định
25.	Issatṭho	Thuật bắn cung, nghề bắn cung	Danh, nam
26.	Yodhājīvo	Chiến binh	Danh, nam
27.	Porohiccaṃ	Chức vụ cúng tế	Danh, trung

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
28.	Yājako	Thầy cúng	Danh, nam
29.	Gāmo	Làng mạc	Danh, nam
30.	Raṭṭhaṃ	Quốc gia	Danh, trung
31.	Ca	Và	Phụ
32.	Bhuñjati	Sống hưởng	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
33.	Rājā	Vua	Danh, nam
34.	Ahaṃ	Ta, tôi	Đại từ nhân xưng
35.	Brūti	Nói	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
36.	Yonija	Được sinh từ thai bào	Tính
37.	Mattisambhava	Được sinh ra từ người mẹ	Tính
38.	Bhovādi	Bà Là Môn, người kêu ‘Bho, Bho’ (chủ cách số ít)	Danh, nam
39.	Nāma	Được gọi là	Trạng
40.	Hoti	Thì, là	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
41.	Sace	Nếu	Liên từ
42.	Sakiñcana	Dính mắc thể tục	Tính
43.	Akiñcana	Không dính mắc thể tục	Tính
44.	Ādāna	Bám chấp	Tính
45.	Sabba	Tất cả	Tính
46.	Samyojanam	Cái trói buộc	Danh, trung
47.	Chetvā	Sau khi cắt đứt, sau khi chặt đứt	Động từ bất biến
48.	Ve	Quả thực, thực sự	Phụ
49.	Paritassati	Khao khát, lo lắng, dao động	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
50.	Saṅgo	Sự dính mắc	Danh, nam
51.	Atiga	Được vượt qua	Tính
52.	Visaṃyutta	Không bị trói buộc	Tính

Ngữ pháp đoạn kinh 2

STT	Điểm ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 2
1	Trực bổ cách kép	Một số động từ kết hợp với 2 danh từ trực bổ cách tạo thành một ý nghĩa đặc thù	taṃ... brūmi brāhmaṇam

Đoạn kinh 9 (UDN)

Một dịp nọ, một nam cư sĩ đến thăm Đức Phật sau khi giải quyết xong một số công việc. Trong cuộc trao đổi, Đức Phật nói lâu rồi nam cư sĩ mới đến thăm Ngài. Vị cư sĩ giải thích sở dĩ như vậy vì quá nhiều việc bận rộn. Đức Phật nghe xong bèn nói 4 câu kệ sau:

Sukham vata tassa na hoti kiñci,
Saṅkhātadhammassa bahussutassa,
Sakiñcanam passa vihaññamānam,
Jano janasmim paṭibaddharūpo

Từ vựng đoạn kinh 9

STT	Từ Pāli	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Sukham	Lạc	Danh, trung
2	Vata	Quả thực, đúng là	Phụ
3	So/Tam	Người ấy, cái ấy	Đại từ chỉ định
4	Na	Không	Phụ
5	Hoti	Thì, là, có	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
6	Kiñci	Cái gì đó	Đại từ phiếm định (không biến cách)
7	Saṅkhātadhammo	Người đã khảo cứu Pháp, am hiểu Pháp	Danh, nam
8	Bahussuto	Người nghe nhiều, bác học	Danh, nam
9	Sakiñcano	Người dính mắc thế tục	Danh, nam
10	Passati	Thấy	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
11	Vihaññati	Đau khổ	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
12	Jano	Người	Danh, nam
13	Paṭibaddha	Ràng buộc, trói buộc với	Tính
14	Rūpo	Loại, hạng	Danh, nam

Ngữ pháp đoạn kinh 9

STT	Điểm ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 2
1	Hiện tại phân từ	Hiện tại phân từ có một dạng có gốc –mān-	vihaññamānam

2	Cấu trúc phiếm định	Pali có một số cấu trúc câu phiếm định, tức nói ‘trông’. Ví dụ: thay vì nói ‘tôi có một ngôi nhà’ thì Pali có cách biểu đạt ‘có một ngôi nhà cho tôi’.	tassa na hoti kiñci
---	----------------------------	---	----------------------------

Bài đọc thêm

[1] Etam aṭṭhānam vijjati yaṃ matā daseyyum (Ngạn ngữ Anh)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	So/taṃ/sā Eso/etaṃ/esā	Người ấy, vật ấy	Đại chỉ định/nhân xưng 3
2	Thānaṃ	Chỗ, không gian	Danh, trung
3	Vijjati	Được thấy	Động, hiện tại, bị động, mô tả
4	Yo/yaṃ/yā	Người mà, vật mà Mà người ấy, mà vật ấy Người nào, vật nào	Đại quan hệ
5	Mato	Người chết	Danh, nam
6	Daseyya	Cần	Động, chủ động, cầu khiến
Ghi chú ngữ pháp		[X thānaṃ vijjati] = [X tồn tại, X có thể xảy ra], trong đó [X] là một danh từ, một cụm danh từ hoặc một mệnh đề	
<i>Câu gốc Anh hiện đại</i>		<i>Dead men don't bite</i>	

[2] Na atthi badhirataro purisato, yo na suṇoti (Ngạn ngữ Anh)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Na	Không	Phụ
2	Atthi	Có, tồn tại	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
3	Badhira	Điếc	Tính
4	Puriso	Người	Danh, nam
5	Yo/yaṃ/yā	Người mà, vật mà Mà người ấy, mà vật ấy Người nào, vật nào	Đại quan hệ
6	Suṇoti	Nghe	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
Ghi chú ngữ pháp		[badhirataro] = [badhira] + [taro] = [điếc hơn]	

	Công thức so sánh hơn = [badhiratara] + [danh từ xuất xứ cách X] = [điếc hơn... X] [purisato] = [purisa] + [to]
Câu gốc Anh hiện đại	<i>There 's none so deaf as those who will not hear</i>

[3] Badhiro pati ca andhā bhariyā niccaṃ sukhaṃ yamakam (Ngạn ngữ Anh)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Badhira	Điếc	Tính
2	Pati	Người chồng	Danh, nam
3	Ca	Và, hoặc	Phụ
4	Andha	Mù	Tính
5	Bharyā	Người vợ	Danh, nữ
6	Niccaṃ	Luôn luôn	Trạng
7	Sukha	Hạnh phúc	Tính
8	Yamakam	Cặp	Danh, trung
Ghi chú ngữ pháp		NA	
Câu gốc Anh hiện đại		<i>A deaf husband and a blind wife are always a happy couple</i>	

[4] Yamhi kiñci karosi paresam; labheyyāsi tam parehi (Laberius & Publilius Syrus)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Yamhi kiñci	Bất kỳ cái gì [trung tính, trực bổ cách]	Đại quan hệ + đại phiếm định
2	Karoti	Làm	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
3	Paro	Người khác	Đại nhân xưng 3
4	Labheyya	Nhận được	Động, chủ động, cầu khiến
5	So/tam/sā Eso/etam/esā	Người ấy, vật ấy	Đại nhân xưng/chỉ định 3
Ghi chú ngữ pháp		NA	
Câu gốc Latin		<i>Ab alio expectes, alteri quod feceris</i>	

[5] Yāni te honti apiyāni, no karohi kudācanam paresam; karohi paresam yāni te piyāni (Song cú Latin)

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan	Từ loại
1	Yo/yam/yā	Người mà, vật mà	Đại quan hệ

		Mà người ấy, mà vật ấy Người nào, vật nào	
2	Te	Bạn [gián bỏ, sở hữu, dụng cụ, xuất xứ cách, số ít]	Đại nhân xưng 2
3	Hoti	Thì, là	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
4	Piya	Đáng thích, đáng yêu	Tính
5	No	Không	Phụ
6	Karohi	Hãy làm	Động, chủ động, mệnh lệnh
7	Kudācanam	Bao giờ	Trạng
8	Paro	Người khác	Đại nhân xưng 3
Ghi chú ngữ pháp		NA	
Câu gốc Latin		<i>Quae tibi sunt ingrata, aliis ne feceris umquam; Fac aliis contra, quae tibi grata forent</i>	